

# МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ЦЕНЕ ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА ЈАВНО СНАБДЕВАЊЕ

(„Службени гласник РС“, бр. 75/14, 105/16, 108/16 –исправка и 29/17)

(пречишћен текст – незванична верзија)

## I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом се одређује метод регулације цене природног гаса за јавно снабдевање који је заснован на оправданим трошковима пословања и одговарајућој пословној добити за ефикасно обављање енергетске делатности, елементи за које се утврђују тарифе (у даљем тексту: тарифни елементи) и начин израчунавања регулисаних цена, односно тарифа, начин обрачуна природног гаса за јавно снабдевање, категорије и групе купаца, дужина регулаторног периода као временског периода за који се израчунава цена јавног снабдевања, начин утврђивања оправданости трошкова, као и начин, поступак и рокови за достављање документације и врста документације коју јавни снабдевач доставља Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

## II. МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП

Методологија се заснива на методи регулације „трошкови плус“, којом се јавном снабдевачу одређује максимална висина прихода за регулаторни период, односно цена природног гаса за јавно снабдевање којом се обезбеђује:

- 1) покривање оправданих трошкова пословања;
- 2) подстицање економске и енергетске ефикасности;
- 3) недискриминација, односно једнак положај за купце и
- 4) спречавање међусобног субвенционисања између појединих делатности које обавља јавни снабдевач и између појединих категорија и група купаца.

## III. ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ

Појмови употребљени у овој методологији имају следеће значење:

- 1) Инфо-правила - скуп енергетских и економских података систематизованих у табелама који се достављају Агенцији у циљу њеног редовног извештавања и приликом подношења одлуке о цени природног гаса за јавно снабдевање на сагласност;
- 2)  $m^3$  - количина природног гаса која при притиску од 101325 Pa (1,01325 bar), температури од 288,15 K (15 °C) и доњој топлотној вредности од 33.338,35 kJ заузима запремину од једног кубног метра;

- 3) Максимално одобрени приход - максималан износ прихода јавног снабдевача којим се у регулаторном периоду надокнађују сви оправдани трошкови који настају обављањем делатности јавног снабдевања природним гасом;
- 4) Регулаторни период - временски период у трајању од једне календарске године – у даљем тексту у формулама и објашњењима формула означен са  $t$ , и
- 5) Тарифни елементи - обрачунске величине на које се распоређује максимално одобрени приход јавног снабдевача који је одређен за регулаторни период у складу са овом методологијом;

Остали појмови употребљени у овој методологији имају исто значење као у закону којим се уређује област енергетике.

При израчунавању према формулама у овој методологији, све вредности које се изражавају у процентима се деле са 100.

#### **IV. ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА**

Максимално одобрени приход јавног снабдевача се обрачунава на основу оправданих трошкова пословања у обављању делатности јавног снабдевања природним гасом, и одговарајуће пословне добити за ефикасно обављање енергетске делатности.

Оправданост трошкова се оцењује према природи конкретног трошка сагледавањем његове сврсисходности, провером количина и цене којом је изазван конкретан трошак, упоредном анализом трошкова јавног снабдевача заснованом на подацима о трошковима у претходном периоду и трошковима других јавних снабдевача у земљи и окружењу (benchmarking).

##### **IV.1. Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи**

Заједничким оперативним трошковима се сматрају оперативни трошкови настали ради омогућавања функционисања јавног снабдевача који поред делатности јавног снабдевања природним гасом обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким средствима се сматрају средства (нематеријална улагања осим goodwill-а, некретнине, постројења и опрема) која су неопходна за функционисање јавног снабдевача, који поред делатности јавног снабдевања природним гасом обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а која се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким трошковима амортизације се сматрају трошкови амортизације заједничких средстава настали ради омогућавања функционисања јавног снабдевача, који поред делатности јавног снабдевања природним гасом обавља другу енергетску делатност чија је цена регулисана или који поред тих енергетских делатности обавља и друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, а који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједничким осталим приходима се сматрају остали приходи остварени ангажовањем заједничких ресурса јавног снабдевача који се не могу директно алоцирати на поједине делатности.

Заједнички оперативни трошкови, средства, трошкови амортизације и остали приходи се распоређују на делатност јавног снабдевања природним гасом за коју се утврђује максимално одобрени приход и на друге енергетске, односно друге делатности које се не сматрају енергетским делатностима, на основу транспарентних правила (кључева) утврђених у складу са општим актом о рачуноводству и рачуноводственим политикама енергетског субјекта и објективним критеријумима.

#### **IV.2. Обрачун максимално одобреног прихода**

Обрачун максимално одобреног прихода јавног снабдевача по основу обављања делатности јавног снабдевања природним гасом врши се применом следеће формуле:

$$\text{МОП}_t = \text{ОТ}_t + \text{А}_t + \text{НПГ}_t + \text{ТД}_t + \text{ПД}_t - \text{ОП}_t + \text{КЕ}_t$$

где су:

МОП<sub>t</sub> – максимално одобрени приход по основу обављања делатности јавног снабдевања природним гасом у периоду t (у динарима);

ОТ<sub>t</sub> – оперативни трошкови у периоду t (у динарима);

А<sub>t</sub> – трошкови амортизације у периоду t (у динарима);

НПГ<sub>t</sub> – трошкови набавке природног гаса укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса у периоду t (у динарима);

ТД<sub>t</sub> – трошкови коришћења дистрибутивног система природног гаса у периоду t (у динарима);

ПД<sub>t</sub> – пословна добит јавног снабдевача у периоду t (у динарима);

ОП<sub>t</sub> – остали приходи у периоду t (у динарима) и

КЕ<sub>t</sub> – корекциони елемент у периоду t (у динарима).

##### **IV.2.1. Оперативни трошкови**

Оперативни трошкови представљају оправдане трошкове настале по основу обављања делатности јавног снабдевања природним гасом и чине их:

- 1) трошкови материјала;
- 2) трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи;
- 3) трошкови производних услуга;
- 4) нематеријални трошкови и
- 5) део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених, а који се исплаћују у регулаторном периоду.

##### **IV.2.2. Трошкови амортизације**

Трошкови амортизације представљају оправдане трошкове амортизације средстава која су у функцији обављања делатности јавног снабдевања природним гасом.

Трошкови амортизације обухватају трошкове амортизације постојећих средстава на почетку регулаторног периода и трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Трошкови амортизације постојећих и средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава.

Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду обрачунавају се на основицу коју чини 50% вредности активираних нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за набавку истих.

Трошкови амортизације се рачунају према следећој формули:

$$A_t = \text{АПС}_t + \text{ААС}_t$$

где су:

$A_t$  – трошкови амортизације у периоду  $t$  (у динарима);

$\text{АПС}_t$  – трошкови амортизације постојећих средстава у периоду  $t$  (у динарима) и

$\text{ААС}_t$  – трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у периоду  $t$  (у динарима).

#### IV.2.3. Трошкови набавке природног гаса

Трошкови набавке природног гаса за јавно снабдевање представљају оправдане трошкове које јавни снабдевач има по основу набавке природног гаса за јавно снабдевање.

Трошкови набавке природног гаса обухватају и све зависне трошкове набавке природног гаса исказане у складу са међународним рачуноводственим стандардима.

#### IV.2.4. Трошкови коришћења дистрибутивног система природног гаса

Трошкови коришћења дистрибутивног система природног гаса (у даљем тексту: дистрибутивни систем) обухватају трошкове коришћења дистрибутивног система на који су прикључени купци које снабдева јавни снабдевач, као и трошкове коришћења другог дистрибутивног система, уколико је његово коришћење неопходно за испоруку природног гаса купцима које снабдева јавни снабдевач (у даљем тексту: други дистрибутивни систем).

#### IV.2.5. Пословна добит јавног снабдевача

Пословна добит јавног снабдевача, у смислу ове методологије, обрачунава се према следећој формули:

$$\text{ПД}_t = n * (\text{ОТ}_t + A_t + \text{НПГ}_t + \text{ТД}_t + \text{КЕ}_t - \text{ОП}_t) / (1-n)$$

где су:

$\text{ПД}_t$  – пословна добит јавног снабдевача у периоду  $t$  (у динарима) и

$n$  – проценат пословне добити у периоду  $t$  (у %).

Процент пословне добити јавног снабдевача може бити највише 2%.

#### IV.2.6. Остали приходи

Остали приходи су приходи остварени ангажовањем ресурса намењених обављању делатности јавног снабдевања природним гасом, као што су: добици од продаје средстава, приходи по основу накнађених штета, приходи по основу наплаћених трошкова судских спорова и други приходи.

#### IV.2.7. Корекциони елемент

Корекциони елемент је вредносни израз (новчани износ) којим се умањује или увећава максимално одобрени приход за регулаторни период (т) за износ одступања оствареног прихода по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност за т-2 регулаторни период од оправданог прихода за т-2 регулаторни период обрачунаог на начин утврђен овом методологијом, а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова остварених у т-2 регулаторном периоду, односно у претходним регулаторним периодима за које корекција није извршена.

Корекциони елемент се обрачунава према следећој формули:

$$KE_t = (ОППР_{t-2} - ОПР_{t-2}) * (1 + I_{t-2})$$

где су:

$KE_t$  – корекциони елемент у периоду т (у динарима);

$ОППР_{t-2}$  – оправдани приход по основу обављања делатности јавног снабдевања природним гасом у периоду т-2, обрачунао у складу са овом методологијом на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода (у динарима);

$ОПР_{t-2}$  - остварени приход по основу реализованих тарифних елемената и регулисаних цена на које је дата сагласност у периоду т-2 (у динарима) и

$I_{t-2}$  – индекс потрошачких цена у Републици Србији у периоду т-2, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике (у %).

У случају из ст. 1. и 2. овог пододељка, корекциони елемент се не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за прва два регулаторна периода.

Ако јавни снабдевач приликом подношења одлуке о цени природног гаса за јавно снабдевање на сагласност Агенцији, располаже подацима о оствареним енергетским величинама и финансијским извештајима за т-1 регулаторни период, корекциони елемент се израчунава на основу података из т-1 регулаторног периода, односно претходних регулаторних периода за које корекција није извршена. У овом случају се корекциони елемент не примењује приликом обрачуна максимално одобреног прихода за први регулаторни период.

У случају да се регулисане цене нису примењивале од почетка регулаторног периода, корекциони елемент се обрачунава само за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, под условом да јавни снабдевач располаже финансијским извештајима за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале. Када јавни снабдевач не располаже финансијским извештајима за део регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале, остварени приход се обрачунава, у делу регулаторног периода у коме се нису примењивале регулисане цене, применом регулисаних цена.

Први регулаторни период у смислу овог пододељка је календарска година у којој су примењене регулисане цене тог енергетског субјекта за јавно снабдевање, образоване у складу са законом којим се уређује област енергетике.

#### V. КАТЕГОРИЈЕ И ГРУПЕ КРАЈЊИХ КУПАЦА

Крајњи купци (у даљем тексту: купци) се разврставају у категорије и групе за свако место испоруке купца на дистрибутивном систему (у даљем тексту: место испоруке) према:

- 1) радном притиску гасовода на месту испоруке, максималном капацитету мерног уређаја утврђеним актом којим се одобрава прикључење објекта на дистрибутивни систем и
- 2) годишњој равномерности потрошње природног гаса.

Годишња равномерност потрошње природног гаса утврђује се на основу података о потрошњи природног гаса на месту испоруке и представља количник збира остварене потрошње природног гаса у јануару, фебруару и децембру претходне календарске године и укупне потрошње природног гаса остварене у тој години, на том месту испоруке (у даљем тексту: коефицијент равномерности КР).

Подаци о годишњој равномерности потрошње за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није остварило потрошњу природног гаса, утврђују се према уговореним количинама природног гаса за место испоруке.

Подаци о годишњој равномерности потрошње за постојеће место испоруке које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу природног гаса у току 12 узастопних месеци, утврђују се према уговореним количинама природног гаса за место испоруке.

### **V.1. Категорије купаца**

Категорије купаца су:

- 1) купци са местом испоруке на дистрибутивном систему радног притиска  $p < 6 \text{ bar}$  (у даљем тексту: "Категорија 1") и
- 2) купци са местом испоруке на дистрибутивном систему радног притиска  $6 \leq p \leq 16 \text{ bar}$  (у даљем тексту "Категорија 2")

### **V.2. Групе купаца**

#### **V.2.1. Групе купаца у оквиру „Категорије 1“**

У оквиру „Категорије 1“ утврђују се четири групе купаца:

- 1) „Мала потрошња“, у коју се разврставају места испоруке са мерним уређајима максималног капацитета мањег или једнаког  $10 \text{ m}^3/\text{час}$  и то:
  - места испоруке физичких лица која природни гас користе за потребе грејања станова, односно стамбених објеката, укључујући и грејање помоћних објеката, загревање воде и припрему хране, као и друге потребе у домаћинствима („Мала потрошња - домаћинства“) и
  - места испоруке правних и физичких лица, осим места испоруке за домаћинства („Мала потрошња - остали“);
- 2) „Ванвршна потрошња К1“, у коју се разврставају места испоруке код којих је мерни уређај максималног капацитета већег од  $10 \text{ m}^3/\text{час}$ , коефицијент равномерности  $K_r$  је мањи или једнак  $0,20$  ( $K_r \leq 0,20$ ), а количник максималне дневне потрошње у сваком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава место испоруке, је мањи или једнак  $0,6$  ( $\leq 0,6$ );
- 3) „Равномерна потрошња К1“ у коју се разврставају места испоруке код којих је мерни уређај максималног капацитета већег од  $10 \text{ m}^3/\text{час}$  и то:

- места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  мањи или једнак 0,33 ( $K_p \leq 0,33$ ) и
  - места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  мањи или једнак 0,20 ( $K_p \leq 0,20$ ), а количник максималне дневне потрошње у било ком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава место испоруке, је већи од 0,6 ( $>0,6$ );
- 4) „Неравномерна потрошња  $K_1$ “, у коју се разврставају места испоруке код којих је мерни уређај максималног капацитета већег од 10 м<sup>3</sup>/час, а коефицијент равномерности  $K_p$  је већи од 0,33 ( $K_p > 0,33$ ).

#### V.2.2. Групе купаца у оквиру „Категорије 2“

У оквиру „Категорије 2“ утврђују се три групе купаца:

- 1) „Ванвршна потрошња  $K_2$ “, у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  мањи или једнак 0,20 ( $K_p \leq 0,20$ ), а количник максималне дневне потрошње у сваком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава то место испоруке, је мањи или једнак 0,6 ( $\leq 0,6$ );
- 2) „Равномерна потрошња  $K_2$ “ у коју се разврставају:
  - места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  мањи или једнак 0,33 ( $K_p \leq 0,33$ ) и
  - места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  мањи или једнак 0,20 ( $K_p \leq 0,20$ ), а количник максималне дневне потрошње у било ком од наведена три месеца - јануар, фебруар и децембар и максималне дневне потрошње природног гаса, остварених у години на основу које се разврстава место испоруке, је већи од 0,6 ( $K_p > 0,6$ );
- 3) „Неравномерна потрошња  $K_2$ “ у коју се разврставају места испоруке код којих је коефицијент равномерности  $K_p$  већи од 0,33 ( $K_p > 0,33$ ).

## VI. ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ

Тарифни елементи су обрачунске величине на које се распоређује максимално одобрени приход јавног снабдевача утврђен за регулаторни период.

Тарифни елементи су:

- 1) „капацитет“;
- 2) „енергент“;
- 3) „место испоруке“.

Тарифни елементи „капацитет“, „енергент“ и „место испоруке“, као обрачунске величине ове методологије се утврђују за сваку од категорија и група купаца за регулаторни период, ако овом методологијом није другачије одређено.

Тарифни елементи се исказују као целобројне вредности.

## **VI.1. Тарифни елемент „капацитет“**

Тарифни елемент "капацитет" се утврђује, на основу максималних дневних потрошњи купаца које снабдева јавни снабдевач.

Тарифни елемент "капацитет" изражава се у  $m^3/дан/година$ .

### **VI.1.1. Одређивање максималне дневне потрошње**

Максимална дневна потрошња за место испоруке са аутоматским бележењем испоручених дневних количина природног гаса на мерном уређају се утврђује на основу остварених дневних потрошњи из претходне календарске године.

За место испоруке код којег не постоји могућност аутоматског бележења испоручених дневних количина природног гаса на мерном уређају, максимална дневна потрошња се израчунава тако што се највећи количник испоручених месечних количина у претходној календарској години и броја дана у том месецу, помножи са одговарајућим коефицијентом месечне неравномерности  $K_m$ .

Вредности коефицијента месечне неравномерности  $K_m$  су:

- 1)  $K_{m1}=1,35$  за место испоруке из групе „Неравномерна потрошња  $K1$ “ и „Неравномерна потрошња  $K2$ “;
- 2)  $K_{m2}=1,20$  за место испоруке из групе „Равномерна потрошња  $K1$ “, „Равномерна потрошња  $K2$ “, „Ванвршна потрошња  $K1$ “ и „Ванвршна потрошња  $K2$ “.

Максимална дневна потрошња за ново место испоруке, као и за место испоруке које током претходне календарске године није имало потрошњу природног гаса, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи природног гаса.

Максимална дневна потрошња за постојеће место испоруке, које је активирано у току претходне календарске године и које није имало потрошњу природног гаса у току 12 узастопних месеци, утврђује се према уговореној максималној дневној потрошњи природног гаса.

Максимална дневна потрошња за групу купаца „Мала потрошња“ се израчунава тако што се највећи количник збира укупних месечних количина испоручених за места испоруке у групи мала потрошња у претходној календарској години и планираних месечних количина за нова места испоруке која ће бити активирана у регулаторном периоду, узимајући у обзир захтеве за прекид испоруке у регулаторном периоду и броја дана у том месецу, помножи са коефицијентом  $K_{m1}=1,35$ .

Максимална дневна потрошња се исказује се у  $m^3/дан/година$  и заокружује се на цео број.

### **VI.1.2. Одређивање тарифног елемента капацитет**

Тарифни елемент „капацитет“ за групу купаца „Мала потрошња“ једнак је максималној дневној потрошњи ове групе купаца.

Тарифни елемент "капацитет" за групу места испоруке „Неравномерна потрошња  $K1$ “, „Равномерна потрошња  $K1$ “, „Ванвршна потрошња  $K1$ “, „Неравномерна потрошња  $K2$ “, „Равномерна потрошња  $K2$ “ и „Ванвршна потрошња  $K2$ “, израчунава се као аритметичка средина месечних капацитета групе у регулаторном периоду. Месечни капацитет групе је збир максималних дневних потрошњи свих постојећих места испоруке, узимајући у обзир захтеве за прекид испоруке и места испоруке која ће бити активирана у тој групи у том месецу.

## **VI.2. Тарифни елемент „енергент“**



Тарифни елемент „енергент“ представља укупну годишњу количину природног гаса коју јавни снабдевач планира да продаје купцима укључујући и количине природног гаса за нова места испоруке планирана за активирање у регулаторном периоду и изражава се у  $m^3$ .

### **VI.3. Тарифни елемент „место испоруке“**

Тарифни елемент „место испоруке“ се утврђује као број места испоруке на којима јавни снабдевач продаје природни гас у регулаторном периоду.

Тарифни елемент „место испоруке“ се утврђује као аритметички просек броја места испоруке на почетку и на крају регулаторног периода.

## **VII. ТАРИФЕ**

Тарифе се утврђују по групама купаца за сваки од тарифних елемената – „енергент“, „капацитет“ и „место испоруке“, осим за купце из групе „Мала потрошња“, којима се тарифе утврђују за тарифне елементе „енергент“ и „место испоруке“, у складу са овом методологијом.

За тарифни елемент „капацитет“ утврђује се тарифа „капацитет“.

За тарифни елемент „енергент“ утврђује се тарифа „енергент“.

За тарифни елемент „место испоруке“ утврђује се тарифа „накнада по месту испоруке“.

Тарифе у оквиру исте групе купаца једнаке су за све купце истог јавног снабдевача.

Тарифа „капацитет“ се изражава у динарима/ $m^3$ /дан/година, заокружено на два децимална места.

Тарифа „енергент“ се изражава у динарима/ $m^3$ , заокружено на два децимална места.

Тарифа „накнада по месту испоруке“ изражава се у динарима/место испоруке/година, заокружено на два децимална места.

## **VIII. РАСПОДЕЛА МАКСИМАЛНО ОДОБРЕНОГ ПРИХОДА И НАЧИН ИЗРАЧУНАВАЊА ТАРИФА**

### **VIII.1. Расподела дела максимално одобреног прихода јавног снабдевача на тарифни елемент „капацитет“**

На тарифни елемент „капацитет“ се распоређује део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који чине трошкови набавке природног гаса који се не исказују по  $m^3$  и трошкови коришћења другог дистрибутивног система по тарифном елементу „капацитет“. Део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који је распоређен на тарифни елемент „капацитет“, распоређује се на групе купаца према учешћу кориговане максималне потрошње природног гаса групе купаца у коригованој максималној потрошњи природног гаса свих купаца којима јавни снабдевач продаје природни гас.

Коригована максимална потрошња природног гаса за сваку од група купаца које снабдева јавни снабдевач израчунава се као производ максималне дневне потрошње природног гаса одговарајуће групе купаца на начин утврђен пододелком VI.1.1. ове методологије и коефицијента ефикасности искоришћења система.

У зависности од групе купаца, вредност коефицијента ефикасности искоришћења система износи:

- 1)  $ke_1=1$  - за купце из групе „Мала потрошња“, „Неравномерна потрошња K1“ и „Неравномерна потрошња K2“;
- 2)  $ke_2=0,85$  - за купце из групе „Равномерна потрошња K1“ и „Равномерна потрошња K2“ и
- 3)  $ke_3=0,40$  - за купце из групе „Ванвршна потрошња K1“ и „Ванвршна потрошња K2“.

Коригована максимална потрошња природног гаса свих купаца које снабдева јавни снабдевач изражава се у  $m^3/дан/година$ .

На тарифни елемент „капацитет“ за одговарајућу групу купаца, распоређује се и део максимално одобреног прихода који чине трошкови коришћења дистрибутивног система на који су прикључени купци које снабдева јавни снабдевач, који су утврђени по тарифном елементу „капацитет“, за ту групу купаца.

### **VIII.2. Расподела дела максимално одобреног прихода јавног снабдевача на тарифни елемент „енергент“**

На тарифни елемент „енергент“ се распоређује део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који чине трошкови набавке природног гаса који се исказују по  $m^3$ , трошкови коришћења другог дистрибутивног система по тарифном елементу „енергент“, пословна добит јавног снабдевача, остали приходи и корекциони елемент. Део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који је распоређен на тарифни елемент „енергент“, распоређује се на групе купаца према учешћу годишње количине природног гаса групе купаца у укупној годишњој количини природног гаса свих купаца које снабдева јавни снабдевач.

На тарифни елемент „енергент“ за одговарајућу групу купаца, распоређује се и део максимално одобреног прихода који чине трошкови коришћења дистрибутивног система на који су прикључени купци које снабдева јавни снабдевач, који су утврђени по тарифном елементу „енергент“, за ту групу купаца.

На тарифни елемент „енергент“ за групу купаца „Мала потрошња“, распоређује се и део максимално одобреног прихода распоређеног на тарифни елемент „капацитет“ за ову групу купаца.

### **VIII.3. Расподела дела максимално одобреног прихода јавног снабдевача на тарифни елемент „место испоруке“**

На тарифни елемент „место испоруке“ се распоређује део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који чине оперативни трошкови и амортизација. Део максимално одобреног прихода јавног снабдевача који је распоређен на тарифни елемент „место испоруке“, распоређује се на основу јединичног прихода на део максимално одобреног прихода за „Категорију 1“ и део максимално одобреног прихода за „Категорију 2“.

Јединични приход се израчунава као количник дела максимално одобреног прихода јавног снабдевача распоређеног на тарифни елемент „место испоруке“ и збира броја места испоруке крајњих купаца из „Категорије 1“ и десетоструког збира броја места испоруке крајњих купаца из „Категорије 2“.

Део максимално одобреног прихода за „Категорију 1“ се обрачунава као производ јединичног прихода и броја места испоруке свих крајњих купаца из „Категорије 1“, а део максимално одобреног прихода за „Категорију 2“ као производ јединичног прихода и десетоструког броја места испоруке свих крајњих купаца из „Категорије 2“.

### **VIII.4. Начин израчунавања тарифа**

Тарифа „капацитет“ се израчунава као количник дела максимално одобреног прихода распоређеног на тарифни елемент „капацитет“ за сваку од група купаца, у складу са одељцима VIII.1. и VIII.2. ове методологије и тарифног елемента „капацитет“ за одговарајућу групу купаца.

Тарифа „енергент“ се израчунава као количник дела максимално одобреног прихода распоређеног на тарифни елемент „енергент“ за сваку од група купаца, у складу са одељцима VIII.1. и VIII.2. ове методологије и тарифног елемента „енергент“ за одговарајућу групу купаца.

Тарифа „накнада по месту испоруке“ израчунава се као количник дела максимално одобреног прихода распоређеног на тарифни елемент „место испоруке“ за сваку од категорија крајњих купаца, у складу са одељком VIII.3. ове методологије и броја места испоруке у оквиру „Категорије 1“, односно „Категорије 2“ збирно.

„Тарифа „енергент“ за групу купаца утврђену овом методологијом која у поступку давања сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање, односно израчунавања тарифа нема ни једног купца разврстаног у тој групи, се одређује тако што је за купце у „Категорији 1“, једнака тарифи „енергент“ утврђеној за било коју од група купаца „Ванвршна потрошња K1“, „Равномерна потрошња K1“, или „Неравномерна потрошња K1“, а у „Категорији 2“, тарифа „енергент“ је једнака тарифи „енергент“ утврђеној за било коју од група купаца у тој категорији.

Тарифа „капацитет“ за групу купаца утврђену овом методологијом која у поступку давања сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање, односно израчунавања тарифа нема ни једног купца разврстаног у тој групи, се израчунава на основу тарифе „капацитет“ за било коју од група купаца из те категорије и вредности коефицијената ефикасности искоришћења система из тачке VIII.1 ове методологије.

Тарифа „накнада по месту испоруке“ за групу купаца утврђену овом методологијом која у поступку давања сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање, односно израчунавања тарифа нема ни једног купца разврстаног у тој групи, је једнака тарифи „накнада по месту испоруке“ за било коју од група купаца из те категорије.“

## **IX. НАЧИН ОБРАЧУНА ПРИРОДНОГ ГАСА ЗА КРАЈЊЕ КУПЦЕ**

Природни гас се обрачунава на основу тарифа „капацитет“, „енергент“ и „накнада по месту испоруке“ за обрачунски период.

Ако се у току обрачунског периода промене тарифе, природни гас се обрачунава применом нових и до тада важећих тарифа, сразмерно броју дана њиховог важења у обрачунском периоду за капацитет и место испоруке, а према стварно испорученим количинама за енергент.

За једног купца, на сваком месту испоруке, тарифа „капацитет“ се примењује на максималну дневну потрошњу природног гаса тог места испоруке утврђену на начин одређен овом методологијом, с тим што се износ утврђен применом ове тарифе распоређује према броју обрачунских периода у календарској години.

За једног купца, тарифа за „енергент“ се примењује на продату количину природног гаса утврђену на основу мерења за свако место испоруке у обрачунском периоду, заокружену на цео број.

Тарифа „накнада по месту испоруке“ примењује се за свако место испоруке с тим што се износ утврђен применом ове тарифе распоређује према броју обрачунских периода у календарској години.

Када купац у току обрачунског периода промени снабдевача, јавни снабдевач ће обрачунати купцу део износа за капацитет и накнаде по месту испоруке за обрачунски период сразмерно броју дана у обрачунском периоду у којима је јавни снабдевач снабдевао тог купца.

За ново место испоруке, износ обрачунат за „капацитет“ и „место испоруке“ утврђује се тако што се износ обрачунат на начин описан у ст. 3. и 5. овог поглавља подели са укупним бројем обрачунских периода у календарској години и помножи преосталим бројем обрачунских периода до краја те календарске године.

Крајњем купцу коме је, у складу са законом и прописом о условима испоруке и снабдевања природним гасом, обустављена испорука природног гаса, природни гас се обрачунава према тарифама „капацитет“ и „накнада по месту испоруке“ за све време трајања обуставе, осим у случају када је на његов захтев обустављена испорука која траје најкраће једну, а најдуже две године.

Начин мерења, обрачунски период, као и начин обрачуна природног гаса уређују јавни снабдевач и крајњи купац, у складу са законом, прописом којим се уређују услови испоруке и снабдевања природног гаса, правилима о раду система за дистрибуцију природног гаса, издатим одобрењем за прикључење на систем за дистрибуцију природног гаса и овом методологијом.

## **X. НАЧИН, ПОСТУПАК И РОКОВИ ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ И ПРОМЕНА ЦЕНЕ**

### **X.1. Документација и рокови за достављање**

Јавни снабдевач Агенцији доставља:

- 1) податке и документацију у складу са прописом којим се утврђује начин, поступак и рокови вођења књиговодствених евиденција, спровођење раздвајања рачуна по делатностима и достава података и документације за потребе регулације;
- 2) попуњене табеле инфо правила за израчунавање цена природног гаса за јавно снабдевање које се објављују на сајту Агенције ([www.aers.rs](http://www.aers.rs)) (уз захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање и на захтев Агенције);
- 3) попуњене табеле инфо правила за редовно извештавање које се објављују на сајту Агенције у складу са динамиком дефинисаном у табелама и
- 4) друге податке и документацију на захтев Агенције, у складу са Законом.

### **X.2. Начин достављања**

Податке и документацију из одељка X.1. ове методологије јавни снабдевач доставља у писменој форми, потписане од стране овлашћеног лица, а попуњене табеле инфо правила и у електронској форми на e-mail адресу Агенције.

### **X.3. Измена цене за јавно снабдевање**

Ако на основу достављених података и документације из одељка X.1. ове методологије, Агенција у обављању послова из своје надлежности утврђене Законом утврди да јавни снабдевач применом регулисаних цена остварује приходе који су већи од оправданог прихода који се добија применом ове методологије, на захтев Агенције јавни снабдевач подноси нови захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени, у року од 30 дана од дана пријема тог захтева.

Ако сума разлика између планиране набавне цене природног гаса за јавно снабдевање и набавне цене природног гаса за јавно снабдевање на основу које је обрачунат максимално одобрени приход јавног снабдевача одступа за више од 3% од набавне цене природног гаса за јавно снабдевање на основу које је обрачунат максимално одобрени приход јавног снабдевача, јавни снабдевач Агенцији подноси нови захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени, која ће се образовати на основу последњег одобреног и примењеног максимално одобреног прихода који се коригује по основу трошкова набавке природног гаса, пословне добити и обрачунаог корекционог елемента и постојећих и одобрених тарифних елемената.

Ако се измене цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса оператора система у односу на цене приступа систему за дистрибуцију природног гаса на основу којих је обрачунат максимално одобрени приход јавног снабдевача, јавни снабдевач подноси Агенцији нови захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени, која ће се образовати на основу последњег одобреног и примењеног максимално одобреног прихода који се коригује по основу трошкова коришћења дистрибутивног система, пословне добити и обрачунаог корекционог елемента.

Цена природног гаса за јавно снабдевање може се образовати и на основу последњег примењеног максимално одобреног прихода јавног снабдевача за одговарајућу регулаторну годину коригованог по основу трошкова за набавку природног гаса, трошкова коришћења дистрибутивног система, пословне добити и обрачунаог корекционог елемента, с тим што се тај приход, као основ за образовање нове цене природног гаса за јавно снабдевање примењује најдуже 36 месеци од дана његове прве примене.

#### **X.4. Неуредност захтева**

Сматра се да захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени није поднет, уколико документација из одељка X.1. ове методологије није достављена Агенцији у роковима и на начин утврђен прописом којим се утврђује начин, поступак и рокови вођења књиговодствених евиденција, спровођење раздвајања рачуна по делатностима и достава података и документације за потребе регулације и овом методологијом.

### **XI. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ**

*Јавни снабдевач подноси захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени, у складу са одредбама ове методологије најкасније до 1. новембра 2014. године.*

*Основ за прво образовање цена природног гаса за јавно снабдевање у складу са одредбама ове методологије је максимално одобрени приход јавног снабдевача који је постојао и био примењен на дан ступања на снагу ове методологије, коригован по основу трошкова за набавку природног гаса, трошкова коришћења дистрибутивног система, пословне добити и обрачунаог корекционог елемента.*

*До првог образовања цена природног гаса за јавно снабдевање у складу са одредбама ове методологије, примењиваће се цена енергетског субјекта – јавног снабдевача која је, у складу са законом, образована и била примењена за тарифе „капацитет“, „енергент“ и „накнада по месту*

*испоруке“ за одговарајућу категорију, односно групу купаца, на дан ступања на снагу ове методологије.*

*За једног купца, до првог образовања цена природног гаса за јавно снабдевање у складу са одредбама ове методологије, испоручени природни гас, обрачунаваће се за обрачунски период на основу тарифа „капацитет“, „енергент“ и “накнада по месту испоруке“ за одговарајућу категорију, односно групу купаца, у складу са Методологијом за одређивање цене природног гаса за јавно снабдевање („Службени гласник РС”, бр. 93/12 и 76/13). (напомена: одредбе у курзиву су извршене).*

Јавни снабдевач подноси захтев за давање сагласности на одлуку о цени природног гаса за јавно снабдевање са одлуком о цени, у складу са одредбама ове методологије, најкасније до 1. октобра 2017. године.

Основ за прво образовање цена природног гаса за јавно снабдевање у складу са одредбама ове методологије је максимално одобрени приход јавног снабдевача и тарифни елементи који су постојали и били примењени на дан ступања на снагу ове методологије – 1. јануар 2017. год).

До првог образовања цене природног гаса за јавно снабдевање у складу са одредбама ове методологије, примењиваће се цена енергетског субјекта – јавног снабдевача која је, образована и била примењена за тарифе „капацитет“, „енергент“ и “накнада по месту испоруке“ за одговарајућу категорију, односно групу купаца, на дан ступања на снагу ове методологије.

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“ и она ступа на снагу и примењује се од 1. јануара 2017. године.